

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 496-1917)

Originalt emne

Sygehuse

Sygehuse/Kommunens Hospitalsvæsen i Almindelighed

Uddrag fra byrådsmødet den 13. december 1917 - side 14

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 496-1917)

Indstilling fra Sygehusudvalget om en Omordning af de kommunale Hospitalers forskellige Afdelinger, saalydende:

"I Tilslutning til medfølgende Skrivelse fra Lægeraadet skal Udvalget, navnlig under Hensyn til, at Forholdene for de tuberkuløse paa Marselisborg Hospital vil blive bedre end paa Kommunehospitalet, anbefale, at Byraadet tiltræder Forslaget om at flytte den dermatologiske Afdeling fra Marselisborg Hospital op paa Kommunehospitalet og overlade Afdelingen paa Marselisborg Hospital til Brug for de tuberkuløse.

Forudsætningen for denne Forandring er, at der fra Ministeriets Side ydes et Byggetilskud paa mindst 75000 Kr. i Lighed med, hvad der er bevilget til en Tuberkuloseafdeling paa Kommunehospitalet.

Ombytning af de to Afdelinger vil blandt andet medføre:

1. at der paa Marselisborg Hospital indrettes Liggehaller for de tuberkuløse.
2. at de nuværende medicinske Afdelinger (den fremtidige dermatologiske Afdeling) sammenbygges som vist paa medfølgende Plan.

En saadan Sammenbygning skulde ogsaa finde Sted, saafremt Afdelingerne skulde benyttes til tuberkuløse, men ikke i nær saa stort Omfang.

3. Med Hensyn til Lægeassistance, vil Forandringen medføre, at der paa Marselisborg Hospital maa regnes med 1 Overlæge (Dr. Zahlmann), 1 Afdelingslæge (Løn ca 4000 Kr.) og 1 Reservelæge (Løn ca. 2400 Kr. + fri Station). Paa Kommunehospitalets dermatologiske Afdeling: 1 Overlæge (Dr. Bang), 1 Reservelæge (Løn ca. 2400 Kr. + fri Station) og 1 Kandidat. Lægepersonalet ved Hospitalet forøges i Henhold til ovenstaaende med 1 Reservelæge, men samtidig forøges Hospitalets Sengepladser med ca. 30, en Udvidelse som kan siges at være paakrævet for den dermatologiske Afdeling.

Udgifterne til Forandringen af Kommunehospitalets medicinske Afdeling til Tuberkuloseafdeling er kalkuleret til 85000 Kr. Forandringen til dermatologisk Afdeling vil medføre en Udgift af ca. 125000 Kr. og Liggehaller paa Marselisborg Hospital ca. 25000 Kr., altsaa en Udgift af 65000 Kr. mere end oprindelig budgetteret, men Hospitalet faar som overfor nævnt en Forøgelse af 30 Senge.

Det indstilles, at Byraadet tiltræder Tanken om nævnte Ændring og forespørger Sundhedsbestyrelsen, om denne for sit Vedkommende vil anbefale Forandringen."

Mousten forelagde Indstillingen, som han gennemgik udførligt. Derhos bemærkede han, at den foreslaaede Forandring sikkert vilde være til Fordel for de tuberkuløse, og at Lægerne satte stor Pris paa at faa de dermatologiske Patienter op paa Kommunehospitalet, hvilket Udvalget dog ikke var saa begejstret for. Sluttelig fremhævede Taleren, at Forudsætningen for det hele var, at Ministeriet vilde yde mindst de 75000 Kr., man havde Løfte paa til en Tuberkuloseafdeling.

Formanden vilde anse det for heldigt, om man samtidig med at spørge Sundhedsstyrelsen forhørte sig om Byggetilskudet.

Møller udtalte, at Forandringen ikke syntes at være særlig heldig, skønt den vilde medføre en stor Ekstraudgift. Udgiften til Sygehusene var i det hele taget efterhaanden blevet saa stor, at det snart ikke mere kunde ses, hvor Pengene skulde komme fra. Taleren henstillede til Udvalget at overveje Sagen noget nærmere. Udvalget havde ganske vist fulgt Lægernes Indstilling, men det var ikke udelukket, at lidt Varsomhed med at følge Lægernes Ønsker kunde være heldig.

N. Joh. Laursen erindrede om, at Lægerne, da Spørgsmaalet om de 75000 Kr. i Byggetilskud var fremme, lagde ret stærkt Pres paa for at faa de gamle Epidemibygninger anerkendt som Tuberkuloseafdeling, fordi der derved kunde opnaas udmærkede Forhold

for de tuberkuløse. Det syntes nu, som om Lægerne ikke mere vilde staa ved det. Taleren var tilbøjelig til at tro, at Bevillingen paa de 75000 Kr. nok kunde blive overført til en Tuberkuloseafdeling paa Marselisborg Hospital, men det vilde dog alligevel være bedst at faa det undersøgt. Taleren var ikke særlig glad ved at faa de dermatologiske Patienter op i det nu ret tæt sammenbyggede Kompleks paa Kommunehospitalet, fordi disse Patienter let kunde blive generende for de andre Patienter og de besøgende.

Brammer havde tidligere udtalt sig om det ønskelige i den nu foreslaaede Forandring. Det vilde sikkert være meget heldigt for Tuberkulosepatienterne at komme ud paa Marselisborg Hospital, hvor Muligheden for at give dem en mere sanatoriemæssig Behandling var større end paa Kommunehospitalet. De Liggehaller, der kunde opføres paa Marselisborg Hospital, vilde blive ganske anderledes tilfredsstillende end paa Kommunehospitalet, hvorimod det vilde være meget heldigt at faa den dermatologiske Afdeling op paa dette. De dermatologiske Sygdomme fandtes nemlig ikke blot hos dem, der laa paa denne Afdeling, men ofte ogsaa hos Patienter paa de andre Afdelinger, hvorfor der krævedes et vist Samarbejde mellem disse og den dermatologiske Afdeling. Nogen større Vanskelighed med disse Patienter vilde der næppe komme. Der havde vel i sin Tid været det, men da var Forholdene ogsaa ganske anderledes. Paa Københavns Kommunehospital fandtes den dermatologiske Afdeling i selve Hovedbygningen. Selvfølgelig skulde der holdes skarp Justits med disse Patienter, men det kunde ogsaa nok lade sig gøre, efter at man havde faaet en Inspektrice ved Hospitalet. Hr. Moustén havde vel sagt, at det vilde blive nødvendigt at forbinde de to Bygninger paa Kommunehospitalet, men han havde ingen Motivering givet derfor. Antagelig kunde Forbindelsesbygningen spares foreløbig. Taleren troede, det vilde vise sig nødvendigt, at Tuberkuloseafdelingen paa Marselisborg Hospital fik sin egen Overlæge. Efter Forslaget skulde der ansættes en Afdelingslæge, men Dr. Zahlmann skulde være Overlæge for hele Hospitalet. Tuberkuloseafdelingen burde imidlertid ledes af en Specialist i Tuberkulose, men Dr. Zahlmann var ikke Tuberkuloselæge i og for sig, og det var da uheldigt, at han under sig skulde have en Læge, der var den egentlige sagkyndige. Hvad Lønspørgsmaalet angik, troede Taleren ikke, det var nødvendigt at lønne Overlægerne ved Marselisborg Hospital ens med Overlægerne ved Kommunehospitalet, idet Arbejdet ved det første næppe havde saa stort Omfang som ved det sidste. Dr. Zahlmann burde selvfølgelig have samme Løn, men det var ikke nødvendigt at lønne en ny Mand lige med de andre Overlæger. Taleren anbefalede Forslaget.

Bech ønskede at spørge Udvalget, om det mente, at man ved de store Ombygningsarbejder ved Hospitalerne og den nu foreslaaede Forandring vilde faa Hospitalsudvidelsen bragt til en foreløbig Afslutning.

Kjeld Sørensen befrygtede, at man ikke kunde gaa ret meget længere ud med Hospitalsforholdenes Forbedring, uden at Udvalget vilde foreslaa en Takstforhøjelse. Udgiften var nu 6-7 Kr. daglig pr. Patient, og vel var Tiderne dyre, men denne Side af Sagen burde der dog vist tænkes noget over. For en Del Aar siden havde man kun 1 Overlæge, medens man nu havde 6, og det var vel Meningen at faa flere endnu. Alt i alt var der Anledning til at tænke nøjere over Forholdet, for man skulde nødig ind paa en Takstforhøjelse.

N. Joh. Laursen fandt, at den korte Mening af Hr. Braminers lange Tale var, at man stod overfor et Fagforeningskrav om Ansættelse af endnu en Overlæge. Man havde tidligere hørt de smukke Toner om, at en ny Overlæge ikke behøvede saa meget i Løn, men man havde vist ogsaa set, hvad det førte til. Taleren var enig med Hr. Kjeld Sørensen i, at Hospitalsforholdene var meget dyre, og at det ikke vilde være godt at sætte Taksterne, op.

Mousten fremhævede, at det var Troen paa, at de tuberkuløse vilde faa bedre Forhold paa Marselisborg Hospital end paa Kommunehospitalet, som gjorde, at Taleren kunde anbefale Forandringen. Forbindelsesbygningen var nødvendig, dels for at afhjælpe Pladsmangel og dels af Administrationshensyn. Spørgsmaalet om at ansætte en Overlæge eller en Afdelingslæge var et Spørgsmaal om Penge, og Udvalget troede, at det vilde være billigst at ansætte en Afdelingslæge. Til Hr. Bech bemærkede Taleren, at han ikke kunde sige noget om, hvorvidt man kunde tale om en Afslutning med Forbedring af Hospitalsforholdene ved Tilendebringelsen af de nu foreslaaede Foranstaltninger.

Brammer troede, at Byen stod foran en stor Udviklingsperiode, og at det derfor var nødvendigt at have Hospitalsforholdene i Orden. Naar det var lykkedes Hr. N. Joh. Laursen at skaffe de 75000 Kr. i Byggetilskud, vilde det ogsaa nok lykkes for ham at faa Bevillingen overført til Marselisborg.

Jakob Jensen udtalte, at en By, som voksede med et Par Tusinde Indbyggere om Aaret, aldrig blev færdig med sine . Hospitalsforhold. Da det sikkert ikke vilde vare ret længe, inden der var for lidt Plads til de dermatologiske Patienter, vilde det være heldigst at lade Afdelingen blive paa Marselisborg Hospital, hvor der var Plads til Udvidelse, medens Kommunehospitalets Areal nu var saa stærkt bebygget, at Udvalget burde se sig om efter

en anden Udvidelsesform.

Bech skulde ikke benægte, at Marselisborg Hospital maaske var bedre egnet til Tuberkulosepatienter end Kommunehospital, men han kunde ikke se, at der skulde være noget i Vejen for at have tuberkelsyge i Nærheden af andre syge. Ved en Sammenligning i saa Henseende med de dermatologiske Patienter begik man i hvert Fald en Uret mod Tuberkulosepatienterne.

Mousten mente, at selv om der vel nok ingen virkelig Fare var ved, at færdes sammen med tuberkuløse, saa syntes Folk dog ikke om det. Taleren vilde helst, at man lod de veneriske Patienter blive paa Marselisborg Hospital og tillige byggede et Tuberkulosehospital derude, men han var ogsaa klar over, at Udgiften derved vilde blive saa stor, at Byraadet næppe gik med dertil.

Bech vidste godt, at der var en Del Angest for at være i Nærheden af Tuberkulosepatienter, men denne Angest var ganske overflødig, og man skulde opdrage Befolkningen til ikke at nære den.

Jakob Jensen erindrede om, at en Lægeautoritet, den Gang der blev taget Bestemmelse om at oprette en Tuberkuloseafdeling paa Kommunehospital, havde udtalt, at den Dag ikke var fjern, da Sanatorierne var store nok til at optage alle Tuberkulosepatienter, og at man saa vilde kunne anvende de to gamle Epidemibygninger til medicinske Patienter. Da var de veneriske Patienter paa Kommunehospital, og Forholdene var meget uheldige. Nu laa der en stor ny Afdding bag de Bygninger, man tænkte at gøre til dermatologisk Afdeling, saa der blev næppe hyggeligere Tilstande end dengang.

Salling bemærkede, at Sagen havde været drøftet meget grundigt i Udvalget, og at han var gaaet med til Indstillingen, fordi Lægerne stærkt tilraadede den foreslaaede Ordning. Udvalget havde næret stor Betænkelighed ved at flytte den dermatologiske Afdeling op paa Kommunehospital, men Overlægen havde delvis beroliget det. Taleren troede, at de tuberkuløse vilde faa det langt bedre paa Marselisborg Hospital, hvor de vilde kunne faa en langt større Have at færdes i og i det hele taget langt friere Forhold.

Indstillingen vedtoges, idet Spørgsmaalet om, hvorvidt Statstilskudet vil blive ydet uanset Forandringen, samtidig søges afgjort.